

10. การควบคุมภายใน

10.1 สรุปภาพรวมระบบควบคุมภายใน

คณะกรรมการบริษัทและฝ่ายบริหารมีหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงในการจัดให้มีและรักษาไว้ซึ่งระบบควบคุมภายใน ซึ่งจะครอบคลุมถึงการควบคุมทางการเงิน การดำเนินงาน การกำกับดูแลกิจการ และการบริหารความเสี่ยง ดังนั้นคณะกรรมการบริษัทจึงได้มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบมีอำนาจและหน้าที่ในการสอบทานให้บริษัทมีรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องและเพียงพอ สอบทานให้บริษัทมีระบบควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล สอบทานให้มีการประเมินความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม และสอบทานให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และกฎหมายที่เกี่ยวกับธุรกิจของบริษัท

ผู้ตรวจสอบภายในอิสระ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการตรวจประเมินผลอย่างอิสระเกี่ยวกับการควบคุมภายใน รวมทั้งสอบทานให้บริษัทปฏิบัติตามกฎระเบียบของทางการ โดยบริษัทได้แต่งตั้ง บริษัท สอบบัญชี ไอ วิ แอล จำกัด เป็นผู้ตรวจสอบภายในอิสระของบริษัทตั้งแต่ปี 2555 เพื่อทำการตรวจสอบและประเมินระบบควบคุมภายในของบริษัท ซึ่งผู้ตรวจสอบภายในอิสระได้มีข้อเสนอแนะต่างๆ และบริษัทได้ดำเนินการปรับปรุงระบบควบคุมภายในอย่างต่อเนื่อง

คณะกรรมการตรวจสอบทุกท่านได้เข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณาความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของบริษัทตามแบบประเมินของสำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ในวันที่ 7 มิถุนายน 2556 และเสนอความเห็นเบื้องต้นต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2556 ในวันที่ 7 มิถุนายน 2556 โดยคณะกรรมการบริษัทได้พิจารณาและร่วมกันประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของบริษัท ตามแบบประเมินของสำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ดังกล่าว ภายใต้อंकประกอบ 5 ด้านที่มีนัยสำคัญต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการควบคุมภายใน อันได้แก่

- 1) องค์กรและสภาวะแวดล้อม
- 2) การบริหารความเสี่ยง
- 3) การควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร
- 4) ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล
- 5) ระบบการติดตาม

จากความเห็นเบื้องต้นของคณะกรรมการตรวจสอบประกอบกับการซักถามข้อมูลจากฝ่ายบริหาร สรุปได้ว่าระบบการควบคุมภายในของบริษัทมีความเพียงพอและสอดคล้องกับแบบประเมินระบบการควบคุมภายในของสำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยเฉพาะในส่วนของ การควบคุมภายในที่เกี่ยวกับการทำธุรกรรมกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการ ผู้บริหาร และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว (ตามข้อ 3.3 ถึง 3.7 ของแบบประเมินความเพียงพอของระบบควบคุมภายใน)

นอกจากนี้ผู้สอบบัญชีของบริษัท คือ บริษัท สอบบัญชี ดี ไอ เอ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด เป็นผู้ตรวจสอบงบการเงินประจำปี 2555 และ ไตรมาส 1 ปี 2556 ได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับระบบควบคุมภายในทางด้านบัญชีการเงินของบริษัท ซึ่งมีรายละเอียดตามข้อ 10.3 ข้อสังเกตจากผู้สอบบัญชีสำหรับไตรมาส 1 ปี 2556

10.2 ระบบควบคุมภายในของบริษัท

บริษัทมีผู้ตรวจสอบภายในอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ภายในบริษัทและบริษัทย่อย รวมทั้งจัดทำรายงานเสนอแก่คณะกรรมการตรวจสอบในการประชุมทุกครั้ง โดยคณะกรรมการตรวจสอบจะเป็นผู้พิจารณารายงานการตรวจสอบภายในร่วมกับผู้ตรวจสอบภายในอิสระเพื่อให้ข้อเสนอแนะที่จำเป็นในการปรับปรุงนโยบายของผู้ตรวจสอบภายในอิสระและเพื่อปรับปรุงระบบควบคุมภายในของบริษัท ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบจะประชุมกันอย่างน้อยปีละ 4 ครั้ง และจะจัดทำรายงานความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาและเปิดเผยในรายงานประจำปีของบริษัท

บริษัทได้จัดทำคู่มือวงเงินและอำนาจในการอนุมัติเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบ อำนาจการตัดสินใจ และการสั่งการต่างๆ ตามระดับตำแหน่งหน้าที่ ทั้งนี้ บริษัทมีนโยบายการทบทวนคู่มือดังกล่าวทุกปี เพื่อความเหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานธุรกิจในอนาคต

10.3 ข้อสังเกตจากผู้สอบบัญชีสำหรับไตรมาส 1 ปี 2556

บริษัท สอบบัญชี ดี ไอ เอ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของบริษัท ได้ตั้งข้อสังเกต ซึ่งเกิดจากการตรวจสอบงบการเงินรายปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2556 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อสังเกตผู้สอบบัญชี	สถานะการแก้ไข	ความคืบหน้าในการแก้ไข
1. ระบบรับเงิน : เงินรับล่วงหน้าค่าขายสิทธิ์รถยนต์		
บริษัทมีเงินรับล่วงหน้าค่าขายสิทธิ์รถยนต์ให้พนักงาน ซึ่งไม่มีระบบการควบคุมการจัดเก็บเงินค่างวดและบริษัทไม่มีการออกใบแจ้งหนี้ค่างวดที่ครบกำหนดจ่ายชำระให้พนักงานแต่ละคนทราบ จึงทำให้ไม่มีการจัดทำรายงานลูกหนี้ที่ครบกำหนดและไม่สามารถวิเคราะห์อายุลูกหนี้ที่ค้าง	แก้ไขเรียบร้อยแล้ว	สาเหตุที่บริษัทไม่ได้จัดทำใบแจ้งหนี้เป็นรายบุคคลและไม่ได้จัดทำรายงานวิเคราะห์อายุหนี้ เนื่องจากบริษัทจะหักค่างวดผ่านระบบการจ่ายผลตอบแทนค่านายหน้าหรือเงินเดือนของพนักงาน และรถยนต์ที่ขายสิทธิ์ให้พนักงานยังคงเป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัท จึงเชื่อว่าจะไม่มีการค้างหนี้ที่เรียกเก็บไม่ได้ แต่อย่างไรก็ตามบริษัทได้ดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำของผู้สอบบัญชี โดยการบันทึกข้อมูลการขายสิทธิ์รถยนต์ให้พนักงานเข้าระบบโปรแกรมบัญชีของบริษัท โดยระบบจะออกใบแจ้งหนี้ของพนักงานเป็นรายบุคคลทุกต้นเดือนและมีรายงานอายุหนี้ที่จะใช้ในการบริหารลูกหนี้ โดยจะเริ่มตั้งแต่เดือนเมษายน 2556 เป็นต้นไป
		เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2556 ผู้ตรวจสอบภายในอิสระ ได้รายงานต่อกรรมการตรวจสอบว่าจากการตรวจสอบข้อมูลแล้วพบว่า บริษัทมีการดำเนินการ

ข้อสังเกตผู้สอบบัญชี	สถานะการแก้ไข	ความคืบหน้าในการแก้ไข
		แก้ไขประเด็นดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว
2. ระบบการปล่อยสินเชื่อตามสัญญาเช่าซื้อ		
<p>จากการตรวจสอบลูกหนี้เช่าซื้อ พบว่ามีการกรอกข้อมูลไม่ครบถ้วน รายละเอียดดังนี้</p> <p>2.1 การจัดทำสัญญา กรอกข้อมูลไม่ครบถ้วน เช่น วันที่ ข้อมูลที่อยู่ลูกค้า และวันที่ขาย เป็นต้น</p> <p>2.2 การกรอกสัญญา กรอกด้วยดินสอด และการกรอกข้อมูลค่างวดในสัญญากับการรับรองตกลงชำระค่างวดไม่ตรงกัน</p> <p>2.3 ระบุราคาเช่าซื้อในสัญญา ไม่สม่ำเสมอ เช่น บางสัญญาระบุเป็นราคาก่อนหักส่วนลด บางสัญญาระบุเป็นสัญญาหลังหักส่วนลด</p> <p>2.4 ไม่มีระบบและระเบียบการเปลี่ยนแปลงข้อมูลหรือการเปลี่ยนแปลงลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อจากรายหนึ่ง ไปอีกรายหนึ่ง</p>	แก้ไขเรียบร้อยแล้ว	<p>บริษัทได้ตรวจสอบข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการบริหารลูกหนี้ของบริษัทแล้ว พบว่าข้อมูลถูกต้องและสามารถนำมาใช้งานได้ แต่สัญญาที่ผู้สอบบัญชีตรวจพบ เกิดจากเจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้บันทึกข้อมูลลงในระบบคอมพิวเตอร์ไม่ได้แจ้งให้ฝ่ายขายแก้ไขข้อมูลในสัญญาให้ถูกต้องครบถ้วน ซึ่งบริษัทได้แจ้งให้พนักงานที่เกี่ยวข้องรับทราบเพื่อบันทึกข้อมูลให้ถูกต้อง รวมทั้งเพิ่มวิธีการควบคุมโดยให้ฝ่ายขายทำการตรวจสอบสัญญาว่าสัญญามีข้อมูลครบถ้วนถูกต้องแล้ว จึงส่งให้เจ้าหน้าที่ทำการบันทึกข้อมูลในระบบต่อไป และบริษัทได้มีการจัดทำรายงานการยึดคืนสินค้าจากระบบโปรแกรมสัญญาเช่าซื้อแล้วเพื่อใช้ในการควบคุมความครบถ้วนของรายการดังกล่าว</p> <p>เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2556 ผู้ตรวจสอบภายในอิสระ ได้รายงานต่อกรรมการตรวจสอบว่าจากการตรวจสอบข้อมูลแล้วพบว่า บริษัทมีการดำเนินการแก้ไขประเด็นดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว</p>

<p>3. ระบบการรับชำระ</p>		
<p>จากการตรวจสอบการรับชำระพบว่ากรณีรับชำระค้างงวดจากลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อแล้วนำฝากเคาน์เตอร์เซอร์วิสระบบการตัดลูกหนี้ไม่ตรงกับวันที่รับเงินจริง เช่น บริษัทได้รับชำระเงินวันที่ 29 ธันวาคม 2555 นำฝากเคาน์เตอร์เซอร์วิสวันที่ 30 ธันวาคม 2555 เงินเข้าธนาคารของบริษัทวันที่ 2 มกราคม 2556 บริษัทตัดลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อวันที่ 2 มกราคม 2556 ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและวิเคราะห์อายุลูกหนี้ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญแสดงไม่ถูกต้อง ใดๆก็ตามบริษัทได้มีการปรับปรุงรายการบัญชีดังกล่าวให้ถูกต้องแล้ว ณ สิ้นงวด</p>	<p>แก้ไขเรียบร้อยแล้ว</p>	<p>บริษัทได้ดำเนินการแก้ไขโดยมีการบันทึกรายการนำฝากเงินตามบัญชีที่ผู้สอบบัญชีได้เสนอแนะแล้ว ซึ่งรายการเงินฝากที่ทางพนักงานได้จัดเก็บเงินและนำฝากธนาคารแต่ยังไม่เข้ามาบัญชีเงินฝากธนาคารของบริษัทนั้น บริษัทได้บันทึกรายการบัญชีไว้เป็นเงินฝากระหว่างทาง</p> <p>เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2556 ผู้ตรวจสอบภายในอิสระ ได้รายงานต่อกรรมการตรวจสอบว่าจากการตรวจสอบข้อมูลแล้วพบว่า บริษัทมีการดำเนินการแก้ไขประเด็นดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว</p>
<p>4. ระบบคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อ</p>		
<p>จากการตรวจสอบรายละเอียดลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อของบริษัท พบว่าบริษัทใช้โปรแกรม Excel ในการประมวลผลในการคำนวณรับรู้รายได้ และจัดทำลูกหนี้รายตัว ซึ่งโปรแกรมดังกล่าวไม่มีระบบป้องกันการประมวลผลไม่ครบ ซึ่งมีผลทำให้บริษัทรับรู้รายได้คลาดเคลื่อนและรายละเอียดลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อคงเหลือไม่ตรงกับยอดคงเหลือตามบัญชีแยกประเภท</p>	<p>แก้ไขเรียบร้อยแล้ว</p>	<p>บริษัทอยู่ระหว่างการพัฒนาซอฟต์แวร์เช่าซื้อที่สามารถควบคุมและจัดทำรายงานที่ต้องใช้ในการบริหารรวมถึงมีการเชื่อมโยงข้อมูลไประบบบัญชีได้โดยตรง แต่ในระหว่างนี้บริษัทได้จัดทำโปรแกรมการออกรายงานที่จำเป็นต้องใช้ในการปิดบัญชีและจัดทำงบการเงินได้โดยไม่ต้องใช้โปรแกรม excel ซึ่งจะทำได้ข้อมูลที่ถูกต้องและรวดเร็วขึ้น โดยรายการดังกล่าวจะเริ่มใช้เพื่อบันทึกบัญชีตั้งแต่เดือนเมษายน 2556 เป็นต้นไป</p> <p>เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2556 ผู้ตรวจสอบภายในอิสระ ได้รายงานต่อกรรมการตรวจสอบว่าจากการตรวจสอบข้อมูลแล้วพบว่าระบบดังกล่าวสามารถนำมาใช้ในการปิดบัญชีและใช้ในการบริหารได้อย่างถูกต้องและทันเวลา</p>

10.4 ข้อสังเกตจากผู้ตรวจสอบภายในอิสระ

บริษัทได้ว่าจ้าง บริษัท สอบบัญชี ไอ วิแอล จำกัด เพื่อทำการตรวจสอบระบบควบคุมภายในของบริษัท และกำหนดให้มีการรายงานผลโดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเป็นอิสระ โดยบริษัท สอบบัญชี ไอ วิแอล จำกัด ได้เข้าปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ครอบคลุมการประเมิน 11 หัวข้อ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมของการควบคุมภายใน
2. ระบบงานขายและเช่าซื้อ
3. ระบบงานเครดิต
4. ระบบบริหารงานกลาง
5. ระบบงานเปลี่ยนสารกรอง
6. ระบบงานลูกค้าสัมพันธ์
7. ระบบงานจัดซื้อ
8. ระบบงานทรัพยากรบุคคล
9. ระบบงานผลิต
10. ระบบงานคลังสินค้า
11. ระบบงานซ่อมบำรุง

จากการตรวจสอบพบว่าบริษัทมีข้อบกพร่องภายใน ซึ่งบริษัทได้ดำเนินการปรับปรุงพัฒนาระบบควบคุมภายในอย่างต่อเนื่อง และจากการตรวจสอบติดตามความคืบหน้าในเดือนเมษายน 2556 ถึง เดือนพฤษภาคม 2556 บริษัท สอบบัญชี ไอ วิแอล จำกัด พบว่าบริษัทได้ปรับปรุงแก้ไขข้อเสนอนี้จากการตรวจสอบภายในครบถ้วนแล้ว ซึ่งจากผลการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอนี้ที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ผู้ตรวจสอบภายในมีความเห็นว่า บริษัทได้จัดให้มีระบบการควบคุมภายในอย่างเพียงพอและเหมาะสมแล้ว